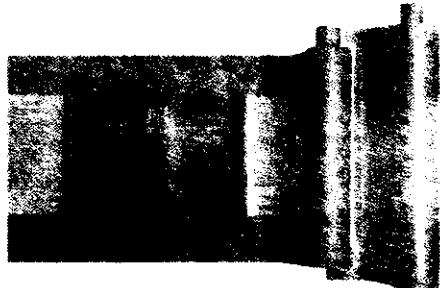

نخستین‌ها در کتابداری ایران و جهان

نوشته: حسن اشرفی‌ریزی
دانشجوی کارشناسی ارشد کتابداری دانشگاه تهران

- نخستین قواعد مدون برای تهیه فهرست کتاب‌های چاپی توسط چه کسی انجام گرفت؟ سرآنتونی پانیتسی (۱۹، ص ۲۲)
- نخستین اصول مدون فهرست‌نویسی توسط چه کسی انجام گرفت؟ چارلز امی کاتر، در سال ۱۸۷۶، که ۳۶۹ قاعده در باب فهرست‌نویسی توصیفی و سرعنوان‌های موضوعی و برگه‌آرایی ارائه داد؟ (۱۹، ص ۲۲)
- نخستین بار در ایران، چه مرکزی روش فهرست‌نویسی خود را براساس (آی. اس. بی. دی) انجام داد؟ مرکز خدمات کتابداری در سال ۱۳۵۶ (۱۹، ص ۴۸)
- نخستین گروه از اعداد شماره (آی. اس. بی. ان) چیست؟ اعداد مشخص‌کننده گروه (ملیت یا زبان)
- تهیه مواد و منابع سوادآموزی در وهله نخستین برای چه کسانی است؟ نوآموزان بزرگسال (۹)
- نخستین خدمات هر کتابخانه چیست؟ امانت مواد و خدمات مرجع
- نخستین بار خدمات ارجاعی بدون دیوار را چه کسی مطرح کرد؟ آندره مارلکس
- نخستین بار، رده‌بندی گسترش‌پذیر کاتر برای چه کتابخانه‌ای طرح‌ریزی شد؟ آنتوم بوستون (۳، ص ۹۴)
- کدام شخصیت برای نخستین بار در قرن ۱۷ میلادی به گردآوری افسانه‌های اروپایی
- مسابرت کرد و کتاب خود را تحت عنوان افسانه‌های اخلاقی زمان‌های دور برای کودکان به چاپ رساند؟ شارل پرو
- استفاده از پایروس نخستین بار در کدام ناحیه رواج یافت؟ سرزمین مصر (۱۵، ص ۱۳۸)
- پایه نخستین کتابخانه ملی ایران در زمان صدارت چه کسی گذاشته شد؟ امیرکبیر
- نخستین کتابخانه‌ها وابسته به کدام محل‌ها بودند؟ معابد و کلیساها (۸، ص ۱۶۶)
- نخستین کتابخانه مدرن چه نام داشت؟ سنت جینوو در دانشگاه پاریس
- طرح کتابخانه‌های باز، نخستین بار در چه کتابخانه‌هایی به کار برده شد؟ کتابخانه‌های عمومی
- نخستین بار چه کسی کتابداری نوین را به ایران عرضه کرد؟ فارتزورت
- نخستین بار فهرست‌نویسی کامپیوتری در چه کشورهایی به وجود آمد؟ انگلوساکسون (۱۸، ص ۱۱۷)
- برای نخستین بار، در چه سال‌هایی بخش نشریات ادواری در کتابخانه‌های بزرگ به عنوان یک بخش مستقل ایجاد شد؟ ۱۹۴۰ - ۱۹۳۹ (۱۸، ص ۱۰۹)
- نخستین مدرسه کتابداری در کجا، و به همت چه کسی شروع به کار کرد؟ در کلمبیا و بنام مدرسه اقتصاد کتاب و به همت دیویی در سال ۱۸۸۷ شروع به کار نمود. (۸، ص ۱۲۴)
- کنگره بین‌المللی ایفلا، برای نخستین بار در چه سالی و در کجا برگزار شد؟ ۱۹۲۹ در رم (۲۳، ص ۲۱۱)
- نخستین کسی که می‌کوشد تا نظریه خدمات مرجع را بیان کند، کیست؟ جیمز وایر (۲۳، ص ۳)
- نخستین خاکریز و خط مقدم جبهه در پیکار با بیسوادی، کجاست؟ مدارس (۲۲، ص ۱۱)
- نخستین فهرست موضوعی که از آن خبر داریم، چیست؟ فهرست کتابخانه اسکندریه (۲۲، ص ۳۵)
- نخستین کتابشناسی در غرب توسط چه کسی تهیه شد؟ جالینوس (۲۲، ص ۳۵)
- مؤسسه بین‌المللی کتابشناسی، نخستین بار توسط چه کسانی پایه‌گذاری شد؟ پل اوتله و هنری لافونتن (۲۲، ص ۴۷)
- نخستین مقاله‌نامه در زبان فارسی در چه سالی منتشر شد؟ ۱۳۴۰ ه. ش در سلسله انتشارات دانشگاه تهران با عنوان فهرست مقالات فارسی (۲۲، ص ۶۰)
- نخستین نظام رده‌بندی که قبل از نظام کنگره در کتابخانه کنگره آمریکا به کار برده شد، چه بود؟ رده‌بندی فرانسیس بیکن (۲۰)
- نخستین نام اینترنت چه بود؟ آرپانت (۵، ص ۸۴)
- نخستین ویرایش دایرةالمعارف بریتانیکا

- که توسط تایمز لندن نظارت نمی‌شد، کدام است؟ ویرایش ۱۴ (۲۲، ص ۸۹)
- نخستین گام کتابدار برای شرکت در تنظیم بودجه چیست؟ گردآوری آمار مالی (۱۵، ص ۶۸)
- نخستین آرشیو ملی قراردادهای در چه سالی و در کجا به وجود آمد؟ ۱۵۶۸ در فلورانس
- نخستین شکل گسترده یا رده گسترده در منابع مرجع چیست؟ کتابشناسی
- نخستین زندگینامه نویسی جدید و همپای پلوتارک کیست؟ آیزاک والتون (۲۲، ص ۲۰۵)
- کتابخانه کنگره برای نخستین بار در چه سالی به چاپ فهرست برگه‌های چاپی دست زد؟ ۱۹۰۱ (۲۲، ص ۶۸)
- نخستین فرهنگ قافیه را چه کسی منتشر کرد؟ پیترو لوز (۲۲، ص ۱۲۶)
- نخستین فرهنگ کاملاً انگلیسی را در سال ۱۶۰۴ چه کسی منتشر کرد؟ روبرت کادری (۲۲، ص ۱۲۷)
- نخستین فرهنگی که تلفظ کلمات را به همراه داشت، چه نام دارد؟ فرهنگ انگلیسی ریشه‌شناسی جهانی (۲۲، ص ۱۲۷)
- نخستین بار در کدام فرهنگ، واژه «لغت‌نامه» به کار رفته است؟ لغت فرس اسدی توسی (۲۲، ص ۱۳۱)
- نخستین فهرست موضوعی جدید و جدی قرآن که بر مبنای ترجمه فرانسوی کازیمیرسکی از قرآن تدوین شده است، کدام است؟ تفصیل الآیات از ژول لایوم (۲۲، ص ۱۷۲)
- نخستین زندگینامه‌ای که در تهیه آن دقت علمی به کار رفته است، اثر کیست؟ پلوتارک (۲۲، ص ۲۰۴)
- نخستین زندگینامه انگلیسی زبان را به چه کسی نسبت می‌دهند؟ آیزاک والتون (۲۲، ص ۲۰۵)
- نخستین جمله‌ای که روی برگه مادر نوشته می‌شود، چیست؟ سرشناسه (۱۳، ص ۶۷)
- کتابی که برای نخستین بار چاپ می‌شود، چه نام دارد؟ ویرایش اول (۱۳، ص ۷۱)
- نخستین عمل، بعد از اینکه مواد دیداری و شنیداری به آرشیو تحویل داده می‌شود؟ ثبت آن مواد در دفتر ثبت آرشیو
- نخستین قدم در فهرست‌نویسی موضوعی کتاب چیست؟ تشخیص و تعیین موضوع کتاب (۱۳، ص ۱۲۸)
- نخستین ویرایش کدام رده‌بندی به سال ۱۸۷۶ بود؟ رده‌بندی دهدهی دیویی (۱۳، ص ۱۵۱)
- نخستین فرآیند رده‌بندی کنگره چه بود و در چه سالی منتشر شد؟ رده Z در سال ۱۹۰۲ (۲۰، ص ۴۹۰)
- نخستین سیستم شماره‌گذاری کتابدار کدام کشور ابداع شد؟ در انگلستان در سال ۱۹۷۰ (۶، ص ۲۰)
- احتمالاً نخستین سازمانی که ایده فارسی‌سازی برنامه CDS ISIS را پروراند و عملاً فارسی‌سازی این نرم‌افزار را در برنامه کار خود قرار داد چه بود؟ مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران
- نخستین تجربه در تشکیل آرشیو دولتی مربوط به چه کشوری است؟ اتریش
- نخستین آرشیو ملی ویژه قراردادهای در چه سالی و در کجا تأسیس شد؟ ۱۵۶۸ در فلورانس
- نخستین کتابشناسی ملی را چه کسی منتشر کرد؟ جان بیبل در سال ۱۵۴۸ (۲۲، ص ۳۵)
- نخستین گام در امر نگارش چیست؟ جستجو و انتخاب موضوع (۱۰، ص ۷)
- نخستین جزء از نوشته تحقیقی چیست؟ صفحه عنوان (۱۰، ص ۱۵۳)
- نخستین بخش یک متن تحقیقی چیست؟ مقدمه (۱۰، ص ۱۶۲)
- نخستین تعلیمات اجباری در ایران در چه سالی در مجلس شورای ملی به تصویب رسید؟ ۱۳۱۲ هـ. ش
- نخستین کلاس‌های اکابر در چه سالی در ایران تشکیل شد؟ ۱۳۱۵ هـ. ش
- در تاریخ کتابخانه‌ها، برای نخستین بار در کدام کتابخانه به فهرست بر می‌خوریم؟ نینوا (۲۲، ص ۳۵)
- نخستین مفسر کار کتابدار چه کسی در نظر گرفته می‌شود؟ آشوریانی پال (۲۳، ص ۸۲)
- نخستین باز در کدام کتابخانه، از ویژگی راستین همگانی بودن، برای استفاده و سرگرمی همه برخوردار گردید؟ کتابخانه فرهنگستان آتن
- نخستین فردی که در غرب به گردآوری منظم آثار ادبی، مذهبی و الحادی پرداخت؟ کاسیودوروس (۲۳، ص ۹۶)
- در کدام عصر برای نخستین بار کتابخانه مرکز مطالعه مستقل شد؟ عصر نوزایی و انسان‌گرایی (۲۳، ص ۱۰۳)
- نخستین کتابی که با حروف متحرک به چاپ رسید؟ انجیل ۴۲ سطری (۲۳، ص ۱۰۶)
- احتمالاً نخستین عالم واقعی جغرافیا کیست؟ اراتوستن (۲۲، ص ۲۴۸)
- نخستین رساله کوتاه در زمینه بایگانی اسناد را چه کسی نگاشت؟ ژاکوب فن رامینگتن در سال ۱۵۷۱
- نخستین گام در ایجاد یک مرکز و یا مؤسسه آرشیوی چیست؟ سیاست‌گذاری
- نخستین وظیفه کتابخانه چیست؟ حفظ مجموعه کتاب و سایر مواد چاپی
- نخستین کسی که در اسلام مهر ساخت؟

پیامبر اکرم (ص)

● نخستین گنگره بین‌المللی آرشیو در کجا برگزار شد؟ پاریس

● نخستین قدم در تکوین برنامه سوادآموزی در کتابخانه چیست؟ درک نیاز به همکاری

● نخستین رده‌بندی در نظام رده‌بندی دهمی دیویی چیست؟ ۰۰۰ (کلیات) (۱۳، ص ۱۵۲)

● صفحه‌های فشرده، نخستین بار در چه سالی وارد بازار شدند؟ ۱۹۸۵ (۶، ص ۱۰)

● نخستین دوره انتخاب کتاب سال در چه سالی برگزار شد؟ دهه فجر ۱۳۶۲ (۲۵، ص ۱۰)

● نخستین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در چه سالی برگزار شد؟ ۱۳۶۶ (۲۵، ص ۱۵)

● نخستین نمایشگاه بین‌المللی کتاب‌های اسلامی در کجا برگزار شد؟ در کراچی به سال ۱۳۶۳ (۲۵، ص ۱۷)

● نخستین کتابخوانی کودک چگونه آغاز می‌شود؟ با تصاویر (۱۶، ص ۷۱)

● نخستین کتاب، چه کتابی است؟ مصور (۱۶، ص ۷۱)

● نخستین علاقه‌کودکان به چه مواد خواندنی است؟ شعر و قصه (۱۶، ص ۷۷)

● نخستین کتاب درسی ادبیات کودکان در ایران چیست؟ اصول ادبیات کودکان از علی‌اکبر شعاری‌نژاد (۱۶، ص ۳۸)

● نخستین قرائت‌خانه مخصوص کودکان ۹-۱۶ ساله در کجا و در چه سالی تأسیس شد؟ آمریکا در سال ۱۸۰۳ (۱۶، ص ۳۴)

● نخستین کتاب مخصوص کودکان چیست؟ یادگاری برای من، توسط جیمز جانی انگلیسی (۱۶، ص ۳۳)

● نخستین کتابداری که به «روابط شخصی میان کتابداران و خوانندگان اشاره دارد» چیست؟

ساموئل. س. گرین

● اصطلاح کتابشناسی در برابر bibliography، نخستین بار توسط چه کسی به کار برده شد؟ سید حسن تقی‌زاده

● نخستین کتاب مرجع جغرافیایی که در جهان اسلام تألیف شد، چیست؟ معجم البلدان از یاقوت حموی (۲۲، ص ۲۵۹)

● نخستین کار بعد از دریافت تقاضاهای سفارش مواد چیست؟ تعیین و تکمیل مشخصات کتابشناختی (۱۳، ص ۲۷)

● معمولاً نخستین بخشی که در کتابخانه مکانیزه می‌شود، چیست؟ بخش انتخاب و گردآوری (۱۳، ص ۳۷)

● نخستین برگه‌ای که برای کتاب ساخته می‌شود، چیست؟ برگه مادر یا برگه سرشناسه (۱۳، ص ۶۷)

● نخستین سنگ آموزش در کجاست؟ کتابخانه مدرسه

● نخستین قواعد فهرست‌نویسی ملی در چه قرنی و در کجا تهیه شد؟ قرن ۱۸ در فرانسه (۱۹، ص ۲۱)

● نخستین ناشری که کتاب منتشر کرد؟ آنتیکوس (۴)

● نخستین شهری که از پوست برای نوشتن استفاده کرد؟ پرگاموس (۸، ص ۱۰)

● نخستین کسی که به فکر وسیله‌ای برای قالب‌ریزی حروف و ساده کردن چاپ افتاد؟ یوهان گوتنبرگ

● نخستین چاپخانه توسط چه کسی تأسیس شد؟ یوهان گوتنبرگ (۴، ص ۳۷۶)

● نخستین کتابی که به زمان چاپ اشاره دارد، چیست؟ انجیل ۴۲ سطری (۴، ص ۳۷۶)

● معماری نخستین کتابخانه‌ها به چه سبکی بود؟ باروک (۸، ص ۱۷۹)

● نخستین کسی که چاپ کلیشه‌ای را آغاز کرد،

کرد، که بود؟ زرگر اسکاتلندی بنام ویلیام گِد (۸)

● نخستین بار تنظیم کتابخانه‌ها در کجا صورت گرفت؟ فرانسه (۸)

● در چه سالی برای نخستین بار از یک وسیله نظافت ویژه یعنی تفنگ‌های هوای فشرده در کتابخانه‌ها و مراکز اسناد استفاده شد؟ ۱۹۶۹ میلادی (۷، ص ۶۵)

● نخستین فهرست نه‌هست واقعی از کیست؟ فهرست کالیماخوس (۳، ص ۴۴)

● نخستین کتابخانه برای کودکان در سال ۱۸۱۵ به همت چه کسی تأسیس شد؟ امیل. اس. هاناوی. در نیویورک (۸، ص ۷۶)

● نخستین بار چه کسی مبلغی را برای ساختمان و تجهیز کتابخانه‌های عمومی اختصاص داد؟ آندرو کارنگی (۸، ص ۳۰)

● نخستین فهرست برگه‌های چاپی فارسی در چه سالی منتشر شد؟ ۱۳۴۸

● در واقع چه سالی نخستین سرآغاز کار فهرست‌نویسی فارسی به حساب می‌آوردند؟ ۱۳۴۹

● نخستین کتاب مصور چاپ سری در ایران، چه کتابی است؟ (۱) روضة المجاهدین معروف به مختارنامه

● نخستین کتب جهان چیست؟ الواح گلین (۲۳، ص ۸۱)

● نخستین بار ضرورت پیکار جهانی بیسواد، در کجا مطرح شد؟ مجمع عمومی سازمان ملل (۱۷)

● نخستین نمایه‌ها مربوط به کدام اقوام می‌باشد؟ مصریان باستان

● نخستین مدیرکل بونسکو کیست؟ جولین لکسلی

● نخستین اطلس کودکان را چه کسی تهیه کرده است؟ جولیان آگمن

● نخستین کسی که در ایران چکیده‌نویسی کرد؟ سپهسالار فردوست.

● نخستین روش برای کسب اطلاعات اجمالی درباره نیازهای استفاده‌کنندگان نظام اطلاعاتی چیست؟ مشاهده ترافیک، که بورن به کار برد.

● نخستین بار آموزش بزرگسالان به شکل آموزش پیگیر و مداوم چه زمانی شروع شد؟ بعد از جنگ جهانی دوم (۱۷)

● نخستین ممیز سانسورچی در ایران که بود؟ ادوارد برجس کارگزار انگلیسی ناصرالدین شاه

● نخستین روزنامه ایرانی به معنای واقعی کدام است؟ وقایع اتفاقیه به همت امیرکبیر

● نخستین ناشر الکترونیکی متون اسلامی و همچنین اولین توزیع‌کننده جهانی منابع منتشر شده اسلامی، چیست؟ پارسا (پایگاه اطلاع‌رسانی سراسری اسلامی)

● نخستین کتابخانه علمی - تخصصی نهج البلاغه و صحیفه سجادیه در کجا و در چه سالی تأسیس شد؟ در محل بنیاد قرآن در سال ۱۳۷۸ و به مناسبت سال امیرالمؤمنین

● نخستین قدم در تربیت انسانی ماهر در کدام نوع از سوادآموزی، برنامه آموزشی است؟ سوادآموزی تابعی (۱۷، ص ۱۲۹)

● نخستین بار سوادآموزی تابعی در ایران در چه سال‌هایی و در کجا به مرحله اجرا درآمد؟ در فاصله سال‌های ۱۳۴۶ - ۱۳۵۰ در اصفهان و دزفول (۱۷، ص ۱۵۶)

● چه کسی برای نخستین بار توانست با توجه به ابعاد سیاسی، اجتماعی و فرهنگی خواندن و نوشتن، روشی ارائه دهد که افراد ظرف ۴۰ - ۳۰ ساعت خواندن و نوشتن را فرا گیرند؟ پائولو فرر، در سال ۱۹۶۲ در یکی از ایالات کشور برزیل اجرا شد. (۱۷، ص ۱۶۵)

● نخستین نهادی که امر همکاری اطلاعاتی را در ایران به عنوان حرکتی ضروری برای

دسترس‌پذیری اطلاعات جدی گرفت؟ مرکز اسناد و مدارک علمی ایران

● نخستین شماره فصلنامه کتاب از انتشارات کتابخانه ملی ایران در چه سالی منتشر شد؟ ۱۳۶۹ هـ ش (۲۱، ص ۳۷)

● نخستین گام برای استقرار نظام اطلاع‌رسانی در ایران با تأسیس کدام نهاد برداشته شد؟ مؤسسه تحقیقات و برنامه‌ریزی علمی و آموزشی و مرکز مدارک علمی و مرکز خدمات کتابداری وابسته به این مؤسسه برداشته شد.

● نخستین سمینار اطلاعات علمی و فنی در چه سالی و توسط کدام نهاد در ایران اجرا شد؟ در اردیبهشت ۱۳۵۶ با همکاری یونسکو و سازمان برنامه در ایران.

● نخستین بار چاپ و انتشار روزنامه در ایران توسط چه کسی آغاز و رواج یافت؟ میرزا صالح شیرازی

● مبدع نخستین نمونه چاپ چه ملتی بوده و چاپها از چه جنسی بودند؟ چینی‌ها - از چوب (۱، ص ۹۸)

● نخستین ناشری که به انتشار کتاب‌های کودکان همت گمارد؟ جان نیوبری (۲۴، ص ۲۲۲)

● نخستین برنده نشان جان نیوبری کیست؟ هندریک ویلم وان لون (۲۴، ص ۲۲۲)

● نخستین جایزه‌ای که برای بزرگداشت مصوران ادبیات کودکان به وجود آمده است؟ نشان کلدیکات (۲۴، ص ۲۲۳)

● نخستین برنده نشان کلدیکات چه کسی بود؟ دورتی لثروپ (۲۴، ص ۲۲۴)

● نخستین کتابی که در سال ۱۹۳۷ نشان کارنگی را به خود متعلق کرد؟ کیبوترنامه از آرتور رنسام (۲۴، ص ۲۳۴)

● نخستین برنده جایزه هانس کریستین آندرسن کیست؟ الینور فارحیون (۲۴، ص ۲۳۵)

● نخستین مصور برنده جایزه هانس کریستین آندرسن کیست؟ تاجانسون (۲۴، ص ۲۴۰)

● نخستین کسی که در ایران به خاطر تصاویر مجموع آثارش جایزه هانس کریستین آندرسن را به خود تعلق داد، که بود؟ فرشید مثقالی (۲۴، ص ۲۴۱)

● نخستین کتابخانه‌ای که براساس طرحی معین بنا و سازمان یافت، چه بود؟ کتابخانه ارسطو (۸، ص ۱۶۷)

● نخستین فهرستی که در آن از نشانه حرفی برای بازشناسی کتب استفاده شده است؟ فهرست کتابخانه کلیسای مسیح (۸، ص ۱۳۴)

● نخستین فهرست جامع که براساس الفبای نام مؤلفان تنظیم شده بود؟ فهرست کتابخانه بودلیان (۸، ص ۱۳۶)

● نخستین بار اصل قفسه‌بندی دیواری در چه کتابخانه‌ای به وجود آمد؟ اسکوریال مادرید (۸)

● نخستین اصل کتابداری چیست؟ کتابخانه زاده جامعه است (۸، ص ۱۹۲)

● نخستین اصل کتابدار چیست؟ جامعه حافظ کتابخانه است (۸، ص ۱۹۳)

● نخستین مجمع انجمن کتابداران ایران در چه سالی بود؟ ۱۳۴۵ (۲۱، ص ۱۵۴)

● نخستین سرپرست و در حقیقت بنیان‌گذار مرکز خدمات کتابداری که بود؟ عباس مظاهر

● نخستین کتابدار کتابخانه اسکندریه چه کسی بود؟ دیمتریوس اهل فالرون (۸، ص ۵۵)

● نخستین دوره‌های آموزش رسمی در رشته کتابداری به صورت کوتاه‌مدت در ایران به چه زمانی بر می‌گردد؟ ۱۳۲۰ هـ. ش یا ۱۹۴۱ (۲۱، ص ۱)

● نخستین کتابخانه اجتماعی در کجا و در چه سالی تأسیس شد؟ ۱۷۳۱ در فیلادلفیا بوسیله

بنیامین فرانکلین (۸، ص ۷۳)

● نخستین کسی که ادبیات کودکان را جمع و جور کرد و از طریق رادیو با بچه‌ها تماس گرفت، چه کسی بود؟ مرحوم صبحی مهدی

● نخستین پایه‌گذار ادبیات کودکان و نوجوانان در ایران کیست؟ جبار عسکرزاده (باغچه‌بان)

● نخستین فهرست کتاب‌های کودکان و نوجوانان در چه مجله‌ای منتشر شد؟ مجله سپیده فردا

● نخستین کتاب تصویری را برای کودکان چه کسی خلق کرد؟ پرکاستو در اوایل قرن ۲۰

● نخستین وظیفه فهرست‌نویس چیست؟ آشنایی با کتاب و کوشش در جهت شناخت بهتر جنبه‌های فیزیکی و محتوای آن است.

● نخستین بار در کجا و توسط چه کسی کارت کاتالوگ یا برگه‌دان یا فهرست برگه‌ای به کار برده شد؟ در فرانسه در کتابخانه آکادمی علوم پاریس و توسط آبه روزیه به کار برده شد (۱۷۴۳)، (۱۹، ص ۲۱)

● نخستین ماشین چاپ که به وسیله نیروی بخار کار می‌کرد، در چه سالی و در کجا ساخته شد؟ در سال ۱۸۱۱ در آلمان

● نخستین کارخانه کاغذسازی در چه سالی و در کجا ساخته شد؟ ۱۱۸۹ در فرانسه (۸)

● نخستین هدف فهرست چیست؟ ثبت، توصیف و نشان دادن موجودی یک مجموعه مشخص

● نخستین بار اینترنت در چه سالی و در کجا راه‌اندازی شد؟ ۱۹۶۹ در آمریکا (۵، ص ۸۴)

● نخستین مرکز فعالیت اینترنت در چه دانشگاهی بود؟ UCLA در کالیفرنیا (۵، ص ۸۴)

● فهرست‌نویسی کتابهای قبل از انتشار، نخستین بار در کجا انجام گرفت؟ در ایالات

متحده آمریکا در سال ۱۹۵۸ بنام فهرست‌نویسی در مآخذ (۱۹، ص ۲۳۴)

● نخستین و مهمترین گام در ایجاد زمینه مساعد برای تولید کتاب خوب و مفید چیست؟ آزادی در عرصه نشر (۱)

● صنعت چاپ نخستین گام را برای کمال و گسترش در کدام کشور برداشت؟ آلمان (۸، ص ۱۸)

● تئوری تقاضا نخستین بار توسط چه کسی مطرح شد؟ مک لوهان (۵، ص ۱۷)

● نخستین دولتی که بواسطه غنای ادبی خود، چاپخانه‌داران را جذب کرد؟ ایتالیا (۱، ص ۱۰۱)

● نخستین بار، چیدن کتابها در جا کتابی از چه قرنی شروع شد؟ قرن ۱۶ (۸)

● نخستین بار در زمان چه شخصی دستگاه چاپ سربی و سنگی از اروپا وارد ایران شد؟ در زمان فتحعلی شاه و به کوشش عباس میرزا (۱، ص ۱۰۴)

● نخستین روزنامه‌های ایران با چه نوع چاپی، به چاپ رسیدند؟ چاپ سنگی (۱۵)

● نخستین کتاب‌های مرجع در چه قرنی و نخستین کسی که به این کار دست زد، که بود؟ از پایان قرن ۱۵ میلادی، توسط ترتیپام آلمانی (۴، ص ۴۲۶)

● نخستین کسی که به فکر صفحه مخصوصی برای جلد افتاد، که بود؟ پ. شوفر (۴)

● نخستین کسی که نام اینکونابولا را به کتاب‌های چاپی قدیمی اطلاق کرد، که بود؟ برنارد فون مالبینکوت آلمانی (۴، ص ۴۳۶)

● نخستین کسی که دست به انتشار روزنامه زد؟ تیموتیوس ریچ در آلمان بود (۴، ص ۴۹۲)

● نخستین کسی که فهرست رسمی از کتاب‌های ممنوعه را منتشر کرد؟ هنری هشتم

پادشاه انگلستان

● نخستین فهرست عمومی کتاب‌های ممنوعه از سوی چه کسی منتشر شد؟ پاپ پاولوس چهارم، کاردینال کارنا انتشار یافت. (۴، ص ۵۰۴)

● نخستین مجله به سال ۱۶۱۸ میلادی در کجا منتشر شد؟ کلن (۴، ص ۴۹۲)

● نخستین کتابخانه عمومی رُم چیست؟ آنجلوروتا (۴، ص ۵۵)

● نخستین کتابخانه‌های مسیحی در کجا تأسیس شدند؟ دیرها و کلیساها

● نخستین کاغذساز چینی چه کسی بود؟ تسای لون که در حدود سال ۱۰۵ میلادی از پوست درخت و کف توانست کاغذ را تهیه کند (۴، ص ۶۵)

● اولین شهر اسلامی که مغازه کاغذ فروشی داشت؟ بغداد (۴، ص ۲۷۴)

● به نظر این ندیم، کتاب چه کسی نخستین کتاب شیعه می‌باشد؟ سلیم بن قیس

● اصطلاح اینکونابولا را، نخستین بار فلیپ لب پاریسی به چه منظوری به کار بردند؟ فن چاپ (۱۴، ص ۳۶)

● نخستین برنده جایزه استرپی یرسی در سال ۱۹۶۹ به چه کسی تعلق گرفت؟ ریچارد داگرتی (۱۴، ص ۹۶)

● نخستین برنده جایزه بین‌المللی کتاب چه کسی بود؟ هرمن لیبارز کتابدار سلطنتی بلژیک که ۲ دوره رئیس ایفلا بوده است. (۱۴، ص ۹۷)

● رده‌بندی کتابشناختی که توسط بلیس پایه‌ریزی شد، نخستین بار در کدام کتابخانه به کار گرفته شد؟ کتابخانه دانشگاه نیویورک (۱۴، ص ۱۴۵)

● نخستین قلم‌ها برای نوشتن از چه جنسی بود؟ نی (۲، ص ۱۸)

● نخستین مرکب برای نوشتن از چه چیزی

- فراهم شد؟ دوده چراغ (۲، ص ۱۸)
- نخستین بار در زبان فارسی نمایه پایان کتاب‌ها به همت و تشویق چه کسی ساخته شد؟ محمد قزوینی (۲، ص ۱۶۹)
- نخستین نگاشته‌های مصور در جهان کدامند؟ مرده نامه‌ها مربوط به مصریان باستان (۴، ص ۱۸۸)
- نسخه‌برداری حرفه‌ای برای نخستین بار در کجا صورت گرفت؟ در آتن در عصر پیریکلس (۴، ص ۸۵)
- نخستین کتابفروشان در کجا ظاهر شدند؟ در آتن در عصر پیریکلس (۴، ص ۸۵)
- نخستین مصادره و سوزاندن کتاب در چه زمانی صورت گرفته است؟ قرن ۵ ق.م از جمله کتاب‌های پروتاگوراس (۴، ص ۱۳۰)
- نخستین کسی که به اندیشه تألیف کتاب‌هایی مانند (فهرست‌نویسی و فرهنگ‌های عام) افتاد، که بود کالیماخوس و نام کتاب وی بیناکس در ۱۲۰ جلد بود. (۸)
- نخستین کتابخانه مهم دوران هلنیسم چیست؟ کتابخانه اسکندریه (۴، ص ۴۱)
- تساریخ نخستین سیاهه کتاب‌های نامطلوب به چه زمانی بر می‌گردد؟ سده ۵ ق.م که منشور فیلسوفان، عنوان کتاب‌های مطلوب و نامطلوب را با خود داشت. (۴، ص ۲۳۶)
- نخستین کتاب کاغذی در چه سالی و در کجا به منصف ظهور رسید؟ در سال ۸۷۰ م در بغداد (بزرگترین کانون تولید کتاب در جهان اسلام) (۴، ص ۲۷۵)
- برای نخستین بار قرآن کریم ظرف سال‌های ۱۴۸۳ در کجا به چاپ رسید؟ ونیز (۴، ص ۲۸۹)
- برای نخستین بار چه کسی به فکر جایگزینی حروف چاپی به جای حروف سفالی افتاد؟ وانگ چن (۴، ص ۳۰۳)
- نخستین کسانی که به نشان دادن حروف فلزی به جای حروف سفالین که کارآمد نبودند، اندیشیدند؟ کره‌ای‌ها (۴، ص ۳۰۷)
- نخستین کتابی که با حروف متحرک فلزی به چاپ رسید؟ سانگ یونگ یمون (۴، ص ۳۰۷)
- نخستین کتابی که به آرم چاپخانه فوست و شوهر نشاندار شد، چه بود؟ کتاب مزامیر (۴، ص ۳۷۹)
- نخستین فردی که در انگلستان به کار چاپ پرداخت؟ ویلیام ککستون (۴)
- نخستین دخالت‌های پاپ‌های روم بر ضد کتاب‌های نامطلوب در چه سالی بود؟ ۱۴۷۹ میلادی (۴، ص ۴۰۲)
- نخستین فرمان اجرای سانسور به سال ۱۴۸۵ میلادی در کجا اتفاق افتاد؟ ماینتس که این فرمان توسط اسقف هنبرگ صادر شد (۴، ص ۴۰۳)
- نخستین نمایشگاه‌های کتاب در چه قرن‌ی و این نتیجه چه عاملی بود؟ قرن ۱۵ میلادی نتیجه مستقیم انقلاب گوتنبرگ بود (۴، ص ۴۰۳)
- نخستین فردی که به فکر افتاد که کتاب‌های در دست چاپ خود را از طریق پوستر آگاهی کند، که بود؟ هانریش انیشتین (۴، ص ۴۲۴)
- نخستین بار چه کسی سیاهه منتخبی از کتاب‌ها را، یا یک کتابشناسی گزینشی را طراحی کرد؟ لایبنتس (۲۳، ص ۱۱۴)
- نخستین بار امانت در کدام کتابخانه مورد حمایت قرار گرفت؟ دانشگاه کمبریج (۲۳، ص ۱۱۶)
- نخستین آثار چاپی را چه می‌نامند؟ اینکونابولا (۲۳، ص ۱۰۶)
- در خلال کدام قرن، برای نخستین بار چه کسی پندار کتابشناسی جهان را مطرح کرد؟ قرن ۱۷ توسط کنرادگسندر (۲۳، ص ۱۱۱)
- نخستین بار در کدام قرن با انتشار ادواری‌ها روبه‌رو می‌شویم؟ قرن ۱۷ (۲۳، ص ۱۱۱)
- نخستین نظریه پرداز کتابداری انگلستان کیست؟ جان دیوری (۲۳، ص ۱۱۳)
- نخستین بار کتابداران در چه سالی و در کجا گردهم آمدند؟ ۱۸۵۳ در آمریکا
- نخستین انجمن کتابداران در چه سالی و در کجا تأسیس شد؟ ۱۸۷۶ در فیلادلفیا (۸، ص ۳۲)
- اصل تفکیک وظایف را نخستین بار چه کسی مطرح کرده است؟ آدام اسمیت
- در جهان اسلام، برای نخستین بار ساخت کاغذ در کدام شهر اتفاق افتاد؟ سمرقند (۱۵، ص ۱۳۹)
- نخستین کشور اروپایی که در آن کارخانه کاغذسازی تأسیس شد، چه نام داشت؟ اسپانیا (۱۵، ص ۱۴۰)
- نخستین کتاب چاپی فارسی که توسط دستگاه ماشین چاپ شهر تبریز صورت گرفت، چه نام داشت؟ فتح نامه قائم مقام فراهانی (۱۵، ص ۱۵۰)
- نخستین خط در جهان اسلام چیست؟ خط کوفی (۳، ص ۴۶)
- نخستین مجمع عمومی انجمن علمی کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی در چه سالی برگزار شد؟ ۱۳۷۳ (۲۱، ص ۵۶)
- مفهوم شبکه بین‌المللی اطلاع‌رسانی اسلامی را نخستین بار چه کسی مطرح کرد؟ ضیاءالدین سردار
- نخستین بار روش مودولار برای طراحی ساختمان کتابخانه بوسیله کدام شخص مطرح شد؟ مک دونالد (۸، ص ۱۸۹)

- نخستین بار کاغذ توسط کدام ملت اختراع شد؟ چینی‌ها (قرن دوم میلادی) (۱، ص ۶)
- چه کسی برای نخستین بار به چاپ قرآن کریم دست زد؟ گوستاو فلوگل
- نخستین اصل از اصول پنج‌گانه رانگانانان کدام است؟ کتاب‌ها برای استفاده است
- در یک کتاب خوب، نخستین صفحه‌ای که باید ظاهر شود، چیست؟ صفحه نیم عنوان (۱۹، ص ۱۱)
- نخستین جدول از جدول‌های هفت‌گانه نظام دیویی چیست؟ تقسیمات فرعی استاندارد (۱۳، ص ۱۵۴)
- نخستین گام در حوزه آرشیو و اسناد چیست؟ ضد عفونی و مرمت
- نخستین کتاب مصور چاپ سنگی در ایران، چه کتابی بود؟ لیلی و مجنون مکتبی شیرازی (۱، ص ۱۰۵)
- نخستین گام بزرگ در پیشرفت فن چاپ، چه بود؟ اختراع حروف قابل انتقال (۸، ص ۱۸)
- نخستین فهرست‌های کتابخانه‌ای از کدام نوع فهرست می‌باشد؟ رده‌ای (۸، ص ۱۰۱)
- نخستین بار طرح مارک توسط کدام کتابخانه و در چه سالی انجام گرفت؟ کتابخانه کنگره در ۱۹۶۶ (۱۴، ص ۲۶۶)
- در ایران نخستین بار کدام شیوه رده‌بندی در کتابخانه‌های جدید به کار گرفته شد؟ رده‌بندی دهمی دیویی
- اولین کتاب فارسی که در مرکز خدمات کتابداری فهرست‌نویسی شد؟ راهنمای مجله‌های ایران
- نخستین کتابشناسی اسلامی توسط کدام شخص تهیه شده است؟ ابن‌الندیم (۲۲، ص ۳۶)
- نخستین مرحله قبل از آشنایی استفاده‌کننده با کتابخانه چیست؟ آگاهی استفاده‌کننده
- نخستین میز مرجع در ایران در کجا و در چه سالی به اجرا درآمد؟ در سال ۱۹۷۵ در برنامه کارورزی دانشجویان فوق‌لیسانس دانشگاه پهلوی
- نخستین کتابخوانی برای کودک از چه سنی شروع می‌شود؟ ۱۸ ماهگی یا ۲ سالگی (۱۶)
- نخستین جایی که کودکان با اولین کتابخانه‌ها آشنا می‌شوند؟ کودکان‌ها (۱۶)
- نخستین بار کار شماره‌دادن ISSN به مجلات در کجا آغاز شد؟ در پایگاه اطلاعاتی شرکت باوکر
- شاید نخستین کسی که نظریه «کتابخانه‌ها می‌آیند در یک صفحه تلویزیون موجود در خانه یا محل کار خلاصه خواهد شد» را ارائه داد، چه کسی بود؟ لنگستر
- نخستین بار رشته مدیریت آرشیو در ایران در چه سالی و توسط چه سازمانی دایر گردید؟ ۱۳۷۲ سازمان اسناد ملی ایران
- نخستین گام در سواد اطلاعاتی چیست؟ مطالعه بیشتر (۵)
- مفهوم ده‌گده جهانی را نخستین بار چه کسی مطرح کرد؟ مک لوهان جامعه‌شناس کانادایی (۵، ص ۱۷)
- نخستین امکان و ابزار که استفاده‌کنندگان از طریق آن با اینترنت آشنا می‌شوند، چیست؟ پست الکترونیکی (۵، ص ۸۵)
- نخستین بار، مسئله خدمات کتابخانه برای کودکان در کجا برگزار شد؟ کنفرانس انجمن کتابداران آمریکا در فیلادلفیا (۸، ص ۷۶)
- نخستین کسی که ادبیات عامیانه را در ایران جمع‌وجور کرد، چه کسی بود؟ صادق هدایت
- نخستین کتاب‌هایی که در چین به صورت چاپ قالبی عرضه شد، کدام است؟ بودایی
- نخستین اثر کتبی شناخته شده که به حق می‌توان آن را نوشتار نامید به چه خطی است؟ خط میخی (۲، ص ۱۴)
- نخستین و متداولترین نوع چاپ در دنیا چیست؟ چاپ سنگی (۱۵، ص ۱۴۶)
- نخستین شماره مجله نمایه در چه سالی منتشر شد؟ شهریور ماه ۱۳۷۰ از سوی دبیرخانه هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور
- نخستین دایرةالمعارف علوم فلسفی به زبان فارسی چیست؟ درة التاج (۲۲، ص ۹۸)
- نخستین دایرةالمعارف که برای کودکان ایرانی تألیف شده چه نام دارد؟ فرهنگ نامه کودکان و نوجوانان که از سوی شورای کتاب کودک منتشر شد. (۲۲، ص ۱۱۶)
- نخستین بار در چه سالی در مقطع کارشناسی ارشد کتابداری دانشجو پذیرفته شد؟ ۱۳۴۵ در دانشگاه تهران
- نخستین بار طرح تشکیل شبکه کتابخانه مرکزی توسط چه کسی پیشنهاد شد؟ کاتر
- نخستین رساله نوین درباره علم کتابداری را چه کسی نوشت؟ گابریل نوده (۲۳، ص ۱۱۲)
- نخستین آموزش‌های ضمن کتابداری در ایران در چه سالی شروع شد؟ ۱۳۱۷ هـ ش
- نخستین بار چه کسی روش مطالعه به وسیله هندسه تحلیلی را کشف کرد؟ دکارت
- نخستین کسی که کوشید اختراع چاپ را از گوتنبرگ سلب کند؟ یوهان شوfer (۴، ص ۳۸۱)
- نخستین سیاهه‌های ثبت نام را، چه چیزی می‌دانند؟ نخستین نمایه‌های ساده (۲، ص ۱۷۴)
- شکل نخستین کتاب‌های امروزی چه کتابی بود؟ کتاب پوستی یا کدکس که بوسیله یونانیان به کار رفت (۷، ص ۵)

● نخستین کوشش‌های مشترک میان کتابداران آمریکایی و انگلیسی برای توسعه قواعد فهرست‌نویسی در چه سالی پا گرفت؟
۱۹۰۸ و در این سال قواعد فهرست‌نویسی برای شناسه‌های مؤلف و عنوان منتشر شد (۱۹، ص ۲۴)

● نخستین ویرایش قواعد فهرست‌نویسی انگلومریکن در چه سالی انتشار یافت؟ ۱۹۶۷ (۱۹، ص ۲۷)

● نخستین پزشک آمریکایی که کتابخوانی را به عنوان آموزش و سرگرمی برای بیماران روانی تجویز کرد؟ بنجامین راش

● نخستین همکاری بین کتابداری و روانپزشکی از کجا شروع شد؟ بیمارستان مک‌لین در ویورلی ماساچوست

● نخستین سابقه استفاده از کتاب برای درمان بیماران به چه زمانی بر می‌گردد؟ قرون وسطی

● نخستین کتابخانه رسمی ایران چیست؟ کتابخانه مجلس شورای اسلامی

● نخستین کتابخانه عمومی در مسکو چیست؟ کتابخانه دولتی روسیه

● نخستین کسی که با حروف جداگانه از چوب، چندین کتاب کوچک مدرسه‌ای چاپ و منتشر کرد؟ لوران کوستر (۱۵)

● نخستین کتابی که به زبان فارسی چاپ شده در کجا اتفاق افتاد؟ در شهر لیدن هلند و بنام سیرت مسیح و پدر او (۱۵، ص ۱۵۰)

● نخستین کتابخانه عمومی ایران در چه سالی تأسیس شد؟ ۱۳۱۳ هـ ش و بنام کتابخانه عمومی معارف در مدرسه دارالفنون (۳، ص ۶۰)

● نخستین کتبی که به زبان فارسی دری تألیف شده در چه زمانی بوده است؟ طاهریان

● نخستین دایرةالمعارف فارسی که به سبک دایرةالمعارف‌های غرب نوشته شده، چیست؟

دایرةالمعارف فارسی غلامحسین مصاحب (۲۲، ص ۱۰۴)

● نخستین کتاب در سیره رسول اکرم (ص) چه کتابی است؟ سیره‌النبویه یا سیرت رسول الله از ابن اسحاق

● نخستین کارمند زن کتابدار در آمریکا در کدام کتابخانه مشغول به کار شد؟ (۸، ص ۱۰۹) در کتابخانه عمومی بوستون در سال ۱۸۵۲.

● نخستین مجمع کتابداران ایران در چه زمانی برگزار شد؟ مهرماه ۱۳۴۵ (۲۱، ص ۱۵۴)

● نخستین کتابخانه‌ای که در بریتانیا رده‌بندی دیویی را به کار برد؟ کتابخانه عمومی اشتون (۸، ص ۱۴۲)

● نخستین بار چه کسانی دستور زبانی وضع کردند که با دستور زبان کنونی یکسان است؟ نخست زبانشناسان سانسکریت و سپس یونانیان و بعد از آن رومیان

● در ایران، نخستین بار کدام شیوه رده‌بندی در کتابخانه‌های جدید به کار گرفته شد؟ رده‌بندی ددهدی دیویی

● نخستین و معمولی‌ترین روش انتخاب کتاب به چه صورت است؟ انتخاب به طور انفرادی (۲۵، ص ۲۹)

● نخستین کتابخانه موجود در ایران چیست؟ نظامیه نیشابور

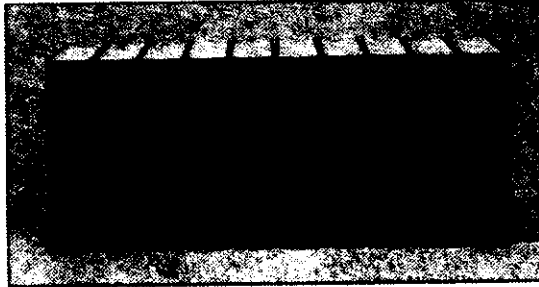
● نخستین کتابخانه در جهان اسلام از آن چه کسی بود؟ خالد بن یزید بن معاویه

● واژه کتابسنجی برای نخستین بار توسط چه کسی و در چه سالی به کار برده شد؟ پریچارد - ۱۹۶۹ (۱۴، ص ۲۴۵)

منابع

۱. آذرنگ، عبدالحسین. آشنایی با چاپ و نشر. تهران: سمت، ۱۳۷۵.
۲. آذرنگ، عبدالحسین. شمه‌ای از اطلاعات و ارتباطات. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۷۸.
۳. ابرامی، هوشنگ. شناختی از دانش‌شناسی. تهران: انجمن کتابداران ایران، ۱۳۵۶.
۴. استیوچویچ، الکساندر. کتاب در پویه تاریخ. ترجمه حمیدرضا آذیر، حمیدرضا شیخی. مشهد: آستان قدس رضوی، بنیاد پژوهش‌های اسلامی، ۱۳۷۴.
۵. افروزی‌نیا، عبدالجلیل. "شبکه اطلاع‌رسانی ایران و اینترنت و ابزارهای اصلی آن". پیام‌کتابخانه. سال نهم، شماره اول، بهار ۱۳۷۸.
۶. بریانت، فلیپ. "شماره استاندارد بین‌المللی کتاب". ترجمه علی مرادمند. فصلنامه اطلاع‌رسانی نوین (فصلنامه علمی تخصصی دانشجویان گروه کتابداری دانشگاه تبریز). شماره اول، سال اول. ۱۳۷۹.
۷. پرتو، بابک. حفاظت و نگهداری مواد کتابخانه‌ای. تهران: سمت، ۱۳۷۶.
۸. ناهسون، جیمز. تاریخ اصول کتابداری. ترجمه محمود حقیقی. تهران: مرکز نشر دانشگاه ۱۳۶۶.
۹. جانسون، دیویدلکاکس. کتابخانه‌ها و سوادآموزی. ترجمه رحمت‌الله فتاحی؛ ویراستار اسدالله آزاد. مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی، ۱۳۷۳.
۱۰. حرّی، عباس. آیین نگارش علمی. تهران: دبیرخانه هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، ۱۳۷۸.
۱۱. دیبانی، محمدحسین. مفاهیم و روشهای ذخیره و بازیابی اطلاعات. مشهد: دانشگاه فردوسی، ۱۳۷۸.
۱۲. .... مواد و خدمات کتابخانه برای نوسودان، کودکان و نوجوانان: تهران: انتشارات کتابخانه رایبانه‌ای، ۱۳۸۰.
۱۳. سلطانی، پوری. خدمات فنی. ویرایشگر پوری سلطانی. تهران: کتابخانه ملی، ۱۳۷۸.
۱۴. سلطانی، پوری؛ فروردین راستین. اصطلاحنامه کتابداری. تهران: کتابخانه ملی، ۱۳۷۲.
۱۵. سینایی، علی. انتخاب کتاب. تهران: مرکز مدارک علمی، ۲۵۳۵.
۱۶. شعاری‌نژاد، علی‌اکبر. ادبیات کودکان. تهران: انتشارات اطلاعات، ۱۳۷۱.
۱۷. صباغیان، زهرا. روش‌های سوادآموزی بزرگسالان. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
۱۸. علوم، طاهره. اداره کتابخانه. تهران: سمت، ۱۳۷۶.
۱۹. فتاحی، رحمت‌الله. فهرست‌نویسی اصول و روشها. مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی، ۱۳۷۷.
۲۰. مای‌جان، لوس. راهنمای ایمرات بر رده‌بندی کتابخانه‌ها. ترجمه رحیم شاه‌گل. تبریز: دانشگاه تبریز، ۱۳۷۴.
۲۱. مختاری معمار، حسین. درآمدی بر کتابداری. شیراز:

نشر فو، ۱۳۷۴.
 ۲۲. مرادی، نورالله. مرجع‌شناسی شناخت خدمات و کتاب‌های مرجع. تهران: فرهنگ معاصر، ۱۳۷۲.
 ۲۳. موکهرجی، جیت و مار. تاریخ و فلسفه کتابداری. ترجمه اسدالله آزاد. مشهد: آستان قدس رضوی، ۱۳۷۵.
 ۲۴. نامه انجمن کتابداران ایران. دوره نهم. شماره دوم. تابستان ۲۵۳۵ (۱۳۵۵).
 ۲۵. سینایی، علی. مجموعه‌سازی در کتابخانه‌ها. تهران: سمت، ۱۳۷۷.

کتابهای تازه

باستان‌شناسان بوده و ایران‌گردان و جهان‌گردان از عجایب آثار تاریخی و باستانی آن بسیار یاد کرده‌اند. گسترش روابط سیاسی و فرهنگی ایران با ملل غربی، به ویژه از عصر ناصری به بعد، سبب شد کاوش در آثار باستانی و شناسایی آثار و بقایای تمدنی مورد توجه شرق‌شناسان قرار گیرد و ایران‌شناسان، معماران، هنرمندان، تاریخ‌نگاران و باستان‌شناسانی همچون رومن گیرشمن، آرتور پوپ و... برای کاوش و تتبع در آثار باستانی به این کشور کهن شرقی روی آورند و آثار تاریخی، الواح و... بسیاری را شناسایی و کشف کنند. اسنادی که در این مجموعه تنظیم و تدوین شده است در واقع تاریخچه‌ای مستند از روند کاوش‌های علمی باستان‌شناسان در ایران را فرا روی پژوهندگان و علاقمندان قرار می‌دهد. که این تاریخچه درباره فعالیت‌های باستان‌شناسی، حفاری‌های علمی و غیرعلمی، تلاش‌های فکری مستشرقان و محققان در زمینه حفاریات، عتیقات و آثار و بناهای تاریخی است.

این مجموعه به طور کلی به دو صورت زمانی و موضوعی تنظیم و تدوین گردیده است. بخشی از اسناد این مجموعه به زبان‌های

تنظیم مدخلها ستوی است یعنی از شعرای قرون دوم و سوم هجری شروع شده به شعرای معاصر ختم می‌شود. اولین شاعر رودکی و آخرین آنها شفیعی کوکنی است.

● **آموزش فرهنگ / نشریه داخلی مرکز برنامه‌ریزی و آموزش نیروی انسانی، شماره ۱۰-۱۱، ۲۰ مرداد ۱۳۸۰، ۱۵ ص.**

در این نشریه مطالبی درباره هشتمین دوره آزمون تصدی مشاغل، بهره‌برداری مرکز آموزش علمی-کاربردی فرهنگ و هنر استان همدان؛ معرفی فرزندان ممتاز پرسنل؛ چاپ چکیده مقاله‌های مرکز گرد آمده است.

● **اسنادی از باستان‌شناسی در ایران (حفاریات، عتیقات و بناهای تاریخی / تهیه و تنظیم معاونت خدمات مدیریت و اطلاع‌رسانی دفتر رئیس جمهور. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۸۰-۴، بیست و چهار، ۵۷۹ ص. مصور. ۲۰۰۰ نسخه. ۳۵۰۰ تومان.**

کشور باستانی ایران به خاطر قدمت تاریخی و تمدن دیرینه آن همواره محل توجه محققان و

● **آثار تاریخی ایران / سیف‌الله کامبخش فرد. تهران: مؤسسه انتشارات تعاون سازمان میراث فرهنگی کشور، ۱۳۷۹. ۴۳۰، ۳۲ ص. تصویر (رنگی)، مصور. ۳۰۰۰ نسخه. ۴۶۰۰ تومان.**

آثار تاریخی ایران در ۹ فصل تهیه و تدوین گردیده است. در این کتاب آثار باستانی و تمدنهای قدیم، شهرهای تاریخی، کلیساها، کتیبه‌ها و... به صورت جامع توضیح داده شده است. در پایان کتاب فهرست اعلام، کتب و مقالات منتشر شده از نویسنده و تصاویر رنگی آمده است.

● **آشنایی با زندگینامه شعرای نامی ایران / منیرالسادات معراجی. تهران: نشر فرهنگ امروز، ۱۳۷۹. ۳۵۱ ص. مصور. ۵۰۰۰ نسخه. ۱۲۰۰ تومان.**

در کتاب مذکور زندگینامه و آثار و اشعار پنجاه تن از شاعران قدیم و معاصر نام‌آور ادب فارسی آمده است. از جمله به افرادی همچون رودکی، حافظ، ایرج میرزا و... می‌توان اشاره کرد. حتی‌المقدور تصویر بعضی از شعرا نیز آمده است.